

Nr 861

Av herr Arvidson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 4,
angående reformerad lärarutbildning.

Inom skolväsendet tjänstgör för närvarande ett stort antal vikarier utan reguljär lärarutbildning. Bland dem befinner sig åtskilliga som inte haft tillräckliga betygsmeriter för att stå sig i konkurrensen vid intagning för klasslärarutbildning vid lärarhögskolor och seminarier, ehuru de blivit förklarade behöriga för sådan intagning. Om andra gäller, att de numera såsom familjeförsörjare eller av andra ekonomiska skäl inte har möjlighet att offra de år som en reguljär lärarutbildning kräver. Många av dessa vikarier har tjänstgjort år efter år, trots att de inte har utsikt att få ordinarie lärarbefattning. I många fall har de visat god lämplighet för läraryrket.

I motion till 1966 års riksdag föreslogs inrättandet av särskilda utbildningskurser för dessa lärare, så anordnade att studierna kunde bedrivas vid sidan av lärartjänstgöringen («kvällsseminarium»). Riksdagen fattade beslut i enlighet med motionens syfte (statsutskottets betänkande nr 42, riksdagsskrivelse 125). I skrivelse den 29 juni 1966 uppdrog Kungl. Maj:t åt skolöverstyrelsen att verkställa utredning i frågan och att inkomma med förslag till åtgärder.

I prop. nr 4 till årets riksdag angående reformerad lärarutbildning redogör departementschefen på s. 141 för denna frågas läge och förordar, att en utbildning av här ifrågavarande slag »anordnas på deltid, t. ex. en kombination av självstudier med korrespondensundervisning, kvällsundervisning och kurser på ferietid». Departementschefen hänvisar därefter till det åt skolöverstyrelsen givna uppdraget.

Underlag för en utbildning av detta slag finns framför allt i storstockholmsområdet. Det har inom detta område vållat besvikelse, att igångsättandet av den av riksdagen förordade utbildningen inte tidsbestämts till början av höstterminen 1967. I ovannämnda motion redovisades en undersökning, genomförd av Stockholms skoldirektion, vilken undersökning gav vid handen att ett stort omedelbart behov av här ifrågavarande utbildning förelåg både ur skolväsendets och ur berörda läraraspiranternas synpunkt. Enligt skoldirektionens bedömning bör, enligt vad jag inhämtat, inga hinder föreligga för att starta utbildningen redan vid början av höstterminen innevarande år.

Kostnaderna härför torde kunna beräknas bli låga. Lämpliga lokaler och

tillfredsställande utrustning står kostnadsfritt till förfogande vid folkskoleseminariet i Stockholm. Den i utbildningen ingående korrespondensundervisningen, vars omfattning kommer att variera från aspirant till aspirant, bör bekostas av aspiranten själv tills vederbörlig tentamen avlagts. De första sommarkurserna torde falla inom budgetåret 1968/69. Inom budgetåret 1967/68 torde i huvudsak falla kostnaderna för kvällsundervisningen, som kan tänkas bli maximerad till tolv veckotimmar, samt ersättning åt kursledare. De sammanlagda kostnaderna torde inte behöva bli högre än att de kan inrymmas under de medel som kommer att stå till skolöverstyrelsens förfogande.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att åtgärder vidtas för att igångsätta lärarutbildning av personer med tillräcklig lärarerfarenhet med början höstterminen 1967.

Stockholm den 9 februari 1967

Stellan Arvidson (s)